

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 4T/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320010045
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Lukáčová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8320010045.1

Uznesenie

Okresný súd Humenné, samosudkyňou JUDr. Gabrielou Lukáčovou, dňa 28. februára 2020 v Humennom, v trestnej veci vedenej proti obvineným A. D. a spol., pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, o obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné sp. zn. 1 Pv 294/19/7702 zo dňa 13. januára 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, súd obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné č. k. 1 Pv 294/19/7702 zo dňa 13. januára 2020 odmieta a vracia vec prokurátorovi.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné podal na tunajší súd obžalobu na obvinených A. D. a J. J., pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b) s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že: „dňa 22.06.2019 v čase okolo 18.40 h. pred blokom obytného domu na P. Q. Č.. XXXX/X v G. došlo k vzájomného fyzickému napádaniu A. D. a J. J., a to tak, že po prechádzajúcom slovnom konflikte J. D. (podľa spisu J. J.- pozn. samosudkyne) s nožom v ruke pristupoval k A. J. (podľa spisu A. D.- pozn. samosudkyne), ktorý v tom čase vytiahol kovový obušok, ktorý mal pri sebe a ním J. J. uderil do oblasti pravej ruky, pričom J. J. tento nôž vypadol z pravej ruky a následne sa obidvaja začali vzájomne udierať a zápasit' v dôsledku čoho spadli na zem, kde najprv A. D. napadol s ponožkou, v ktorej mal kladku J. J., ktorý sa bránil tak, že do neho kopal nohami, následne vzal A. D. kovový obušok a týmto ho začal dusiť pod krkom až do času, kým ich hliadka polície nerozdelila, pričom A. D. utrpel zranenia, a to pohmoždenie hlavy v spánkovo temennej oblasti vľavo ľahkého stupňa s dobou liečenia v trvaní 3 až 4 dní a J. J. utrpel pomliaždenie hlavy za pravým uchom ľahkého stupňa, pomliaždenie ľavého ramena ľahkého stupňa a tržnohmoždenú ranu ľavého predlaktia s dobou liečenia do 2-3 dní.“

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmieta a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

S poukazom na ustanovenie § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku súd preskúmal obžalobu a podľa jej obsahu a obsahu spisu dospel k záveru, že v prípravnom konaní došlo k závažným procesným chybám, ktoré nie je možné odstrániť v konaní pred súdom, nakoľko nie je možné, aby v jednom trestnom konaní dochádzalo ku kumulácii postavenia obvineného a poškodeného v jednej osobe.

Z obsahu skutkovej vety obžaloby vyplýva, že v časti skutku: „dňa 22.06.2019 v čase okolo 18.40 h. pred blokom obytného domu na P. Q. Č.. XXXX/X v G. došlo k vzájomného fyzickému napádaniu A. D. a J. J., a to tak, že po prechádzajúcom slovnom konflikte J. D. (podľa spisu J. J.- pozn. samosudkyne) s nožom v ruke pristupoval k A. J. (podľa spisu A. D.- pozn. samosudkyne), ktorý v tom čase vytiahol

kovový obušok, ktorý mal pri sebe a ním J. J. udrel do oblasti pravej ruky, pričom J. J. tento nôž vypadol z pravej ruky a následne sa obidvaja začali vzájomne udierať a zápasit' v dôsledku čoho spadli na zem, kde najprv A. D. napadol s ponožkou, v ktorej mal kladku J. J....“ bol A. D. napadnutý J. J. (ktorý mal byť v osobitne vedenom trestnom stíhaní v procesnom postavení poškodeného- pozn. samosudkyne), pričom v druhej časti skutku:“...napadnutý J. J., ktorý sa bránil tak, že do neho kopal nohami, následne vzal A. D. kovový obušok a týmto ho začal dusiť pod krkom...” bol A. D. napadnutý J. J. (ktorý mal byť v osobitne vedenom trestnom stíhaní v procesnom postavení poškodeného- poznámka samosudkyne).

Súd poukazuje na skutočnosť, že prokurátor nekvalifikoval konanie obvinených ako spoločné, pretože čin nebol spáchaný spoločným konaním dvoch obvinených osôb voči inej (tretej) osobe, ktorá by bola konaním páchatel'ov (obvinených) poškodená. V tomto prípade teda jedna a tá istá osoba má v tej istej trestnej veci formálne procesné postavenie obvineného (bolo jej vznesené obvinenie), avšak fakticky aj postavenie poškodeného (bola jej trestným činom spôsobená ujma).

Súd zdôrazňuje, že procesné postavenia obvineného a poškodeného v jednej a tej istej trestnej veci sú nezlučiteľné, a preto mali orgány činné v trestnom konaní v prípravnom konaní viesť paralelné trestné stíhania (t.j. dve trestné stíhania) s tým, že v jednom trestnom stíhaní by A. D. mal mať procesné postavenie obvineného a v druhom trestnom stíhaní vedenom pre totožný skutok by mal mať procesné postavenie poškodeného (prípadne len svedka). Rovnako aj Tomáš Timko by sa nachádzal v rovnakých postaveniach.

Z obsahu skutkovej vety obžaloby je zrejmé, že sa jedná o jeden skutok (jednu bitku, t.j. jedno vzájomné napádanie dvoch osôb), pri ktorej sa navzájom fyzicky napádali obvinený A. D. s obvineným J. J. s tým, že časť bitky, ktorá sa kladie za vinu obvinenému A. D. bola popísaná v prvej časti skutku obžaloby a časť bitky, ktorá sa kladie za vinu obvinenému J., bola popísaná v druhej časti totožného skutku obžaloby.

Zároveň z uvedeného vyplýva, že formálne obvinený J. J. je fakticky (materiálne) pri prvej časti skutku obžaloby poškodeným, keďže bol na mieste verejnosti prístupnom fyzicky napadnutý A. D., a teda formálne obvinený A. D. je pri druhej časti skutku obžaloby fakticky (materiálne) taktiež poškodeným v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko bol na mieste verejnosti prístupnom fyzicky napadnutý Tomášom Timkom.

Súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že postupom orgánov činných v trestnom konaní nebola rešpektovaná zásada, že procesné postavenie obvineného a poškodeného v jednej a tej istej veci, je nezlučiteľné. V tomto prípade sa jedná o takú podstatnú chybu prípravného konania (absolútne odignorovanie práv poškodeného), ktorú nie je možné napraviť v konaní pred súdom (napríklad ohľadne uplatňovaného nároku na náhradu škody). S poukazom na uvedené súd dospel k záveru, že prichádza do úvahy iba odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi do prípravného konania.

Súd poukazuje na odbornú literatúru, a to na právny názor JUDr. Petra Šamka, sudcu Krajského súdu v Bratislave, publikovaný dňa 03. 10. 2018 na portáli „Právne listy“: „V tomto smere je potrebné uviesť, že svedka - poškodeného nevytvára orgán činný v trestnom konaní tým, že konkrétnu osobu predvolá v trestnom konaní vypovedať ako svedka - poškodeného, ale vytvára ho sám priebeh skutku, t. j. skutočnosť, že trestnoprávne relevantným konaním bola konkrétnej osobe spôsobená ujma špecifikovaná v ustanovení § 46 ods. 1 Trestného poriadku (definícia poškodeného je pritom vymedzená tak široko, že za poškodeného sa považuje aj ten, komu žiadna ujma nevznikla, ak mu vzniknúť mohla - napríklad v prípadoch prípravy, či pokusu trestného činu). Osoba, ktorej vznikla, alebo mohla vzniknúť ujma v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku neprestáva byť (materiálne) poškodeným iba preto, že tejto osobe bolo v trestnom konaní vedenom pre skutok, pri ktorom jej ujma vznikla, vznesené obvinenie. Pokiaľ sa teda vedie jedno trestné stíhanie ohľadne jednej bitky (jedného skutku, pri ktorom išlo o vzájomné napádanie dvoch osôb) a obidvom aktérom vzájomnej bitky je vznesené obvinenie, pôjde o nesprávny procesný postup, pretože v takomto prípade majú obidvaja aktéri bitky zároveň aj postavenie poškodených osôb. Formálne ide teda o osoby obvinené, avšak materiálne neprestávajú byť zároveň aj osobami poškodenými. S poukazom na výklad ustanovenia § 47 ods. 1 Trestného zákona je preto neprijateľné viesť také konania, pri ktorých splyva osoba obvineného s osobou poškodenou.“

Súd poukazuje aj na judikatúru (R 54/1956), v zmysle ktorej je poškodený odporcom obvineného. Nie je teda možné, aby sa v tom istom trestnom konaní sústredili práva obvineného a práva poškodeného, t.j. práva dvoch strán v jednej osobe.

Vyššie uvádzaná judikatúra je rešpektovaná aj v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: „Podľa § 47 ods. 1 Trestného poriadku oprávnenie poškodeného nemôže vykonávať ten, kto je v trestnom konaní stíhaný ako spoluobvinený. Zákon vylučuje, aby akékoľvek oprávnenie poškodeného (nielen uplatnenie nároku na náhradu škody) mohol uplatňovať ten, kto je stíhaný ako spoluobvinený. Uvedené vyplýva z toho, že procesné postavenie poškodeného a obvineného v trestnom konaní je navzájom nezlučiteľné, keďže majú postavenie strán, ktoré stoja proti sebe“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tost/19/2018 zo dňa 30. júla 2018).

Zároveň súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9To/68/2019 zo dňa 17.12.2019, ktorý okrem iného uviedol: “Absolútne odignorovanie práv poškodeného a vôbec celého procesného postavenia poškodeného pri osobách, ktoré materiálne sú evidentne osobami poškodenými, podľa názoru krajského súdu je podstatnou chybou prípravného konania, ako na to poukázal súd prvého stupňa (teda v uznesení Okresného súdu Humenné, sp.zn. 1T/105/2019 zo dňa 23.10.2019-poznámka samosudkyne).“

V závere je potrebné pripomenúť, že podľa § 10 ods. 11 Trestného poriadku poškodený má postavenie strany v konaní pred súdom - rovnako ako obvinený, zúčastnená osoba a prokurátor (pričom v zákonom uvedených prípadoch postavenie ako strana má aj zástupca občianskeho združenia, dôveryhodná osoba, ako aj iná osoba, na ktorej návrh alebo žiadosť sa konanie vedie alebo ktorá podala opravný prostriedok a v konaní proti mladistvému aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately). Nie je možné, aby v jednom a tom istom konaní mala jedna a tá istá osoba postavenie ako strana obvineného a strana poškodeného súčasne.

Vzhľadom na to, že postupom orgánov činných v trestnom konaní nebola rešpektovaná zásada, že nie je možné, aby v jednom trestnom konaní dochádzalo ku kumulácii postavenia obvineného a poškodeného v jednej osobe, súd obžalobu pre závažné procesné chyby, ktoré nie je možné odstrániť v konaní pred súdom, odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu môže prokurátor a obvinený podať sťažnosť, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia, ktoré sa robí buď vyhlásením v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť alebo doručením rovnopisu uznesenia. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Humenné a má odkladný účinok.